

Przydział służbowy ordynansa dla skauta Juliusza Starzyńskiego; przyszyły historyk sztuki miał wówczas 12 lat; ordynansi wykonywali wszelkiego rodzaju posługi pomocnicze, takie jak sprawdzanie pozycji wroga, przenoszenie korespondencji i meldunków, dostarczanie broni, 26 listopada 1918, Materiały Juliusza Starzyńskiego, APAN, III-220, j. 180

2. Harcerz służy wiernie Ojczyźnie i dla niej spełnia sumiennie swe obowiązki

Po zakończeniu 1. wojny światowej harcerze włączyli się w walkę o granice odrodzonej Ojczyzny. W listopadzie 1918 roku w obliczu braku we Lwowie polskich oddziałów wojskowych szeregi młodych obywateli stanęły, aby wyzwolić miasto od wojsk ukraińskich. Uczniowie i studenci walczyli ramię w ramię z dorosłymi, przynosili meldunki i rozkazy, sprawdzali pozycje wroga. Najmłodszy z nich miał 9 lat. Legenda bohaterskich dzieci Lwowa znalazła wyraz w harcerskiej pieśni o Jurku Bitschanie. Aby wejść w szeregi obrońców, wymknął się on z domu pod nieobecność rodziców, pozostawiając im pożegnalny list. Poległ od kuli w pierwszym boju na cmentarzu Łyczakowskim w wieku 14 lat. W hołdzie dzielnym Orłętom wdzięczny naród wznosił we Lwowie Cmentarz-Mauzoleum. Bezimiennie Lwowskie Orłę spoczywa w Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie.

Legitymacja upoważniająca skauta Juliusza Starzyńskiego jako członka Miejskiej Straży Obywatelskiej do noszenia karabinu; wiek Lwowskiego Orłęcia został w niej zawyżony (Juliusz Starzyński urodził się 28 lutego 1906 roku), 31 grudnia 1918, Materiały Juliusza Starzyńskiego, APAN, III-220, j. 180

Dyplom nadania Juliuszowi Starzyńskiemu odznaki „Zasłużonemu” za dzielną i wytrwałą służbę w Miejskiej Straży Obywatelskiej w najcięższych chwilach oblężenia Lwowa 1918-1919, 19 marca 1919, Materiały Juliusza Starzyńskiego, APAN, III-220, j. 180

Dyplom nadania Juliuszowi Starzyńskiemu odznaki honorowej „Orlęta” przez dowódcę Armii „Wschód” Tadeusza Rozwadowskiego, 19 marca 1919, Materiały Juliusza Starzyńskiego, APAN, III-220, j. 180

KOMENDA M. S. O. D. I. S. I.		
Karta służbowa.		
Dla obywatela: Starzyński Juliusz		Nr. legitymacji: 2453
Zawód: Harcerz		Nr. listy członków:
Adres: ul. Karajimów 48		
Zgłosił się do służby	Przyjęta służba (miejscowość)	Potwierdzenie odbycia służby (Uwag służbowe)
13 I 10-1	patrol	
14 I 10-1		
16 I 10-8		
17 I 10-8	patrol	
18 I 10-8		
19 I 10-8		
20 I 10-8		
21 I 10-8		
22 I 10-8		
23 I 10-8		
24 I 10-8		
25 I 10-8		
26 I 10-8		
27 I 10-8		
28 I 10-8		
29 I 10-8		
30 I 10-8		
31 I 10-8		
1 II 10-8		
2 II 10-8		
3 II 10-8		
4 II 10-8		
5 II 10-8		
6 II 10-8		
7 II 10-8		
8 II 10-8		
9 II 10-8		
10 II 10-8		
11 II 10-8		
12 II 10-8		
13 II 10-8		
14 II 10-8		
15 II 10-8		
16 II 10-8		
17 II 10-8		
18 II 10-8		
19 II 10-8		
20 II 10-8		
21 II 10-8		
22 II 10-8		
23 II 10-8		
24 II 10-8		
25 II 10-8		
26 II 10-8		
27 II 10-8		
28 II 10-8		
29 II 10-8		
30 II 10-8		
31 II 10-8		

Karta służby ucznia gimnazjum Juliusza Starzyńskiego w szeregach Miejskiej Straży Obywatelskiej; od 13 stycznia do 14 maja 1919 roku pełnił on funkcję patrolującego, 1919, Materiały Juliusza Starzyńskiego, APAN, III-220, j. 180

27 września 1939 roku w Warszawie grono członków Naczelnej Rady Harcerskiej podjęło decyzję o przejściu ZHP do konspiracji pod kryptonimem Szare Szeregi, które współpracowały z Delegaturą Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Kraj oraz z Komendą Główną Armii Krajowej. Do sierpnia 1942 roku przewodniczącym Szarych Szeregów był ksiądz harcmistrz Jan Mauersberger, a po jego śmierci dr Tadeusz Kupczyński. Szare Szeregi nie były jedyną podczas okupacji organizacją harcerską. Dużą organizacją konspiracyjną o rodowodzie harcerskim były Hufce Polskie, które — mimo wielokrotnych rozmów — nie włączyły się w struktury Szarych Szeregów.

Znaczek dobrowolnych opłat na rzecz Harcerstwa Polskiego w Kijowie, przedstawiający harcerzy niosących sztandar z wypisanymi pierwszymi słowami pieśni *Wszystko, co nasze Ojczyźnie oddamy*; w 1918 roku pieśń została uznana za oficjalny hymn harcerski, zajmując miejsce *Roty*; podstawą tekstu był wiersz Ignacego Kozińskiego *Wszystko, co nasze*, do którego Olga Małkowska z Drahonowskich dopisała słowa refrenu oraz dostosowała go do popularnej melodii *Na barykady, ludu roboczy*, 1917, Materiały Józefa Hełczyńskiego, APAN, 25, j. 31

Harcerze w powstaniu warszawskim, 1944, Materiały Jadwigi Braun-Domańskiej, APAN, III-367, fot. Sylwester Braun, pseud. Kris

